

dělníky nutno přihlásiti, když je to jejich hlavní zaměstnání, a ježto dle výpovědi svědka J-a při stavební živnosti přechodní dělníci jsou velmi řídkými případy, čímž nalézací soud dal výraz svému přesvědčení, že neohlášení dělníci nevykonávali práce v živnosti stěžovatelově jako vedlejší zaměstnání, ani jen příležitostně. Zmateční stížnost, nevycházejíc z tohoto zjištění, neprovádí v tomto směru po zákonu dovolávaného zmatku, jenž, jsa názoru hmotněprávního, vyžaduje, by porovnán byl se zákonem jen skutkový děj, nalézacím soudem zjištěný.

Naproti tomu dlužno přisvědčiti zmateční stížnosti, pokud v ústním přednesu obhájcově uplatňuje zmatek dle čís. 10 Šu 281 tr. ř., jež spadá v tom, že rozsudek nalézacího soudu uznává obžalovaného vinným zločinem zpronevěry též ve smyslu Šu 181 tr. ř., vycházejíc ze stanoviska, že zpronevřené příspěvky dělníků byly svěřeny stěžovateli na základě zvláštního vrchnostenského příkazu. Rozsudek sám neuvádí, kterou vrchností neb kterým obecním úřadem byly stěžovateli příspěvky dělníků svěřeny. Patrně tane mu na mysli ustanovení článku XV. zákona ze dne 15. května 1919, čís. 268 sb. z. a n., že příspěvky, jež zaměstnavatel srazil zaměstnancům ze mzdy nebo služného, jsou statkem, zaměstnavateli svěřeným. Než zákon v této stati ani neobsahuje všeobecného příkazu vrchnostenského ve smyslu Šu 181 tr. zák., ani nesvěřil zaměstnavatelům obstarávání vládních prací, nezměňuje ustanovení Šu 36 zákona ze dne 30. března 1888, čís. 33 ř. zák., které poskytuje zaměstnavateli jen postižní právo proti dělníkům ohledně jím zaplacených příspěvků, jež dělníci podle zákona mají zapravovati ze svého. Jedná se tu jen o zákonnou fikci, poskytující možnost, by byli trestně stiháni zaměstnavatelé, kteří, srazivše příspěvky dělníkům, nedostáli své povinnosti k zaplacení nemocenského nebo dokonce ohlášení dělníků ku pojištění nemocenskému. Bylo proto nutno v tomto směru zmateční stížnosti vyhověti.

Čís. 1500.

Pro pojem »svěření« (§ 132 tr. zák.) přichází v úvahu i věk svěřené osoby; stačí poměr, s jakým dle všeobecného předpokladu bývá spojeno právo a povinnost svůdce, dohlédati na sváděnou osobu i co do mravního vývinu.

(Rozh. ze dne 15. února 1924, Kr I 152/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 28. prosince 1922, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem dle §§ů 8, 132 III. tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Dovolává-li se zmateční stížnost hmotněprávního důvodu zmatečnosti čís. 9 a) Šu 281 tr. ř., jest jí a to výhradně vycházeti ze skutko-

vých zjištění rozsudku v jejich celistvosti, jelikož jen srovnáním tohoto děje se zákonem lze dokázat, že nalézací soud porušil zákon, nebo nesprávně ho použil co do otázky, zda jde ve skutku obžalovaného o trestný čin, před soud příslušející, obzvláště o delikt, jímž obžalovaný byl uznán vinným. Do oboru skutkově zjišťovací činnosti nalézacího soudu spadá též výrok, jaký význam má to které jednání stěžovatelovo, jak bylo pojmáno osobou, vůči níž bylo tak jednáno, a za jakým účelem nesl se úmysl pachatelův. Závazným pro stížnost i pro zrušovací soud je proto také zjištění nalézacího soudu, že stěžovatel snažil se svým jednáním, jak je vylíčila Anna G-ová, t. j. že přišel ráno, když ještě ležela, k její posteli, že se jí zeptal, chce-li mít malého kloučka, že ji uchopil za rameno a nabízel jí peníze — svěsti Annu G-ovou ke smilstvu, t. j. zřejmě k mimomanželské cizoložné souloži. Pokud stížnost tohoto zjištění nedbá, nýbrž různými vývody potírá, nelze k ní přihlížeti. Rovněž nelze přihlížeti ke stížnosti, pokud předpokládá, že byla Anna G-ová z domu rodičů vyhnána a že je tudíž — ovšem ve směru špatném — tak vyspělá, že není chráněncem, jakého má na mysli § 132 III. tr. zák. Tento předpoklad není nalézacím soudem zjištěn, ba příčí se předpokladu napadeného rozsudku, že děvče požívá bezúhonné pověsti. Než vývodům stížnosti nelze přisvědčiti ani, pokud z obsahu rozmluvy Arnošta G-a s otcem Anny G-ové a z osobnosti této dovozuje, že tu nebylo takového poměru mezi dívkou a stěžovatelem, jaký předpokládá zákon slovy »osobu svěřenou dohledu«. Dlužno arciť připustiti, že s hlediska §u 132 III. tr. zák. nestačí jakýkoliv dohled a že obzvláště nestačí sám o sobě dohled, jaký přísluší zaměstnavateli nad čeledí. Předpokládá se naopak, že právem i povinností dohlédací je zjednan poměr, obdobný poměru, k jakému poukazuje zákon dalšími slovy »k vychování nebo vyučování«. Nebezpečí zvýšení příležitosti ku případným svodům a větší účinnosti jich nesmí vyplývati výhradně z hospodářské, společenské nebo jinaké závislosti sváděné osoby na svůdci, nýbrž musí býti dáno též tělesnou, zejména však duševní a mravní nedospělostí oné osoby a nedostatkem zkušeností a neporozumění nebo neúplnosti porozumění dosahu smilných činů. Takové vlastnosti činí dotčenou osobu potřebnou ruky, která stará se o její mravní vývin, vede ji k mravnímu životu a dohlíží na ni, by se ve věcech pohlavního života nedostala na zcestí. Takové vlastnosti činí ji současně přístupnější svodům osoby, která nad ní dohlédá a nejen pro toto právo dohlédací, nýbrž i pro své stáří může na ni účinkovati působivěji, než kdo jiný jak ve směru zdárném, tak i ve směru opačném. Že takovou osobou, dohledu a výchovy potřebnou, byla Anna G-ová, nelze důvodně popříti, jelikož v době, o kterou jde, překročila teprve 16. rok svého věku. Námitku stížnosti, že již v takovém stáří může býti vývin dívky ukončen a dívka pokládána za dospělou, nelze bráti vážně, třebaže se dle nynějších zákonů zletilosti dosáhne již skončeným 21. rokem, neboť scházejí do této hranice více než 4 roky a není tu okolností, z nichž by se dalo souditi, že Anna G-ová dosáhla tělesné, nanejmé však duševní a mravní dospělosti tak předčasně. Na takovou dospělost nelze usuzovati ani ze seznání děvčete, že již obcovalo s hochy

(schon mit Burschen verkehrt zu haben). Nálezací soud neuvažuje o významu těchto slov. Než i kdyby se vykládala — jak stížnost tomu chce — v ten smysl, že děvče mělo již pohlavní styky, poukazovalo by to jen k tomu, že se děvče ve své nezkušenosti dostalo již v útlém mládí na zcestí, a nutkalo by to k závěru, že děvčeti bylo tím více zapotřebí osoby, jež ji chrání před dalšími poklesky a vede ji k životu mravnému. Tou osobou měl ale býti právě stěžovatel, jelikož mladistvé děvče žilo v jeho domácnosti, rodiče, jimž by jinak náležela výchova děvčete a dohled nad jejím životem, bydleli v jiné obci a § 16 zákona ze dne 7. dubna 1866, čís. 11 z. zák. pro Čechy (dosud platný — viz zákon ze dne 17. října 1919, čís. 571 sb. z. a n.), ukládá zaměstnavateli, by jako přednosta domácnosti vedl čeled' ku mravnému a slušnému chování v domě i mimo dům. Byl-li však tím, že mladistvé a výchovy i dozoru potřebné děvče vstoupilo jako služka do služby a do domácnosti stěžovatelovy, zjednan mezi děvčetem a stěžovatelem ve skutečnosti poměr, s jakým bývá spojeno právo i povinnost k dohledu i nad mravním chováním, je lhostejno, že tu nebylo výslovného ujednání, jímž rodiče po případě otec svěřil dívku dohledu stěžovatelovu. Ustanovení §u 132 III. tr. zák. chrání pohlavní čest nedospělých osob opatrovaných, vychovávaných a vyučovaných, nikoliv práva jiných jednotlivců. Slova »svěřenou« nehledí k příkazu jiné osoby, ale přímo k poměru sváděné osoby ku svůdci. Stačí proto, že — třeba bez výslovného ujednání s rodiči neb jinými osobami — je zde ve skutečnosti poměr, s jakým dle vešobecného předpokladu bývá spojeno právo a povinnost svůdce, dohlédati na sváděnou osobu i co do jejího mravního vývinu. Že tomu tak bylo zejména v poměru mezi přednostou domácnosti a mladistvou služkou, dal otec dívky správně výraz žádostí, by děvčeti nebylo dovoleno často vycházeti, kteréžto žádosti odpovídal dle zjištění nálezacího soudu předpoklad, že stěžovatel bude nejen od děvčete oddalovaťi cizí nepřiznivé vlivy, ale že i sám jí bude vzorem ve směru mravním. Hleděl-li pak stěžovatel, hrubě porušiv tuto samozřejmou a předpokládanou povinnost, již na sebe vzal přijetím mladistvé služby do služby a domácnosti, svěsti děvče ku smilným činům, by jí zneužil k ukojení svých chťíčů, propadl ustanovení a trestu §u 132 III. tr. zák.

Čís. 1501.

Ideální souběh zločinu dle §u 122 b) tr. zák. se zločinem dle §u 87 tr. zák. a s přečinem dle §u 303 tr. zák.

(Rozh. ze dne 15. února 1924, Kr II 245/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 16. ledna 1923, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem rušení náboženství dle §u 122 písm. b) tr. zák., zločinem veřejného násilí dle §u 87 tr. zák. a přečinem dle §u 303 tr. zák.